

Radionica 1 – Kako preživeti razgovor za posao?

Dorđe Maričić, stručnjak za komunikacije

Napomena: Stavovi izlagača ne odražavaju obavezno stavove Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ). Odgovori predstavnika NSZ, jasno su naznačeni.

Kako da znam kako je prošao intervju? Koliko to treba da me opterećuje?

Ako ste Vi stekli novo iskustvo i dobili odgovore na Vama važna pitanja onda je razgovor sigurno dobro prošao. Jedan od odgovora koji bi trebalo da dobijete jeste čime su oni konkretno zadovoljni tokom Vašeg predstavljanja na razgovoru za posao.

Koje snage i slabosti da istaknem? - Šta da istaknem?

To zavisi od kompanije i pozicije. Najvažnije je da ste iskreni. Snage koje ističete bi trebalo da budu u skladu sa pozicijom. „Slabosti“ treba da pokažu da ste svesni sebe i da radite na ličnom razvoju. Te slabosti nisu neophodno u vezi sa samim poslom ili strukom.

Da li da postavljam pitanja i koja?

Apsolutno! Primer nekih pitanja imate dostupna su u prezentaciji. Svakako dopišite svoja, a kojim redosledom ćete ih postavljati zavisi od toka razgovora.

Šta ako nemam laptop, računar sa kamerom nego samo mobilni telefon?

Glavno je da testirate kako to može da izgleda. Ako nemate slušalice onda je važno da budete u tihoj sobi sa što manje šuma. Svakako je neophodno da probate da se snimate kako biste proverili kvalitet slike i zvuka. To snimanje bi trebalo da bude korišćenjem aplikacije koju ćete koristiti za razgovor za posao. Tako možete da proverite sve. Na internetu možete da nađete mnogo video primera kako da postavite telefon, napravite sami svoj stativ i sl.

Kako da se obučem?

Zavisi od poziciji za koju se prijavljujete. Kombinacije koje dolaze u obzir variraju od farmerke + majica do *business professional* (odelo i kravata). Važno je da vodite računa da je garderoba (boja i dizajn), frizura, šminka, nakit što manje odvlače pažnju od najvažnijeg detalja – Vas! Probajte da saznate kako se oblače zaposleni u kompaniji pa probajte da se uklopite u predloženim okvirima.

Virtualne pozadine?

Ja sam i za i protiv. Za sam ako će pomoći da pažnja bude na meni. Protiv sam ako ne izgleda dovoljno prirodno. U tom slučaju najbolji kompromis je zamućena pozadina (*blur*).

S kojim aplikacijama treba da se upoznam što pre?

Sve koje koriste regruteri za razgovore za posao: zoom, skype, microsoft teams, cisco webex i dr.

Ko može da mi pomogne da se spremim za razgovor za posao?

Vaši prijatelji ili porodica. Idealno neko ko radi u kompaniji gde ste se prijavili za posao. Od njih očekujete da se stave u ulogu regrutera i da sa njima uvežbavate razgovor za posao. Tako ćete zajedno doći do još korisnih pitanja i mogućih odgovora. Takođe, to je još jedan način da brže prevaziđete tremu tokom pravog razgovora.

Zašto je važno da imam svoj CV i Cover letter pored sebe tokom razgovora za posao?

Veoma lako može da se desi da vas regruteri kontaktiraju i nekoliko meseci (možda čak i godinu dana) nakon što ste se prijavili za posao. U međuvremenu ste stekli novo iskustvo ili jednostavno unapredili svoj CV i prpratno pismo. Takođe, prilikom slanja velikog broja prijava, može da Vam se desi da Vam se potkrala i neka greška i treće, možda na razgovoru za posao regruter želi više da čuje o nekom detalju u Vašoj biografiji koji ste zaboravili. Mnogo je lakše da zajedno sa njima pratite isti dokument. Tada Vi u potpunosti vladate situacijom.

Ja na razgovoru odmah pitam, šta je to što se traži od mene. Šta su moje obaveze prema njima i šta su njihove obaveze prema meni. Za novac ne pitam i čekam da se oni izjasne. Ako oni mene pitaju kažem „ne želim da radim za kuvane eksere“. Pošto sam radio u medijima nabavljao sam svoju opremu. Treba da čuvam kabl, a dok ga savijem do tada mogu doći u redakciju i uraditi nešto. Zato ga ja brzo savijem. Isto tako sam kupio i fotoaparat i diktafon. Koleginici treba fotoaparat za vikend da slika ćerku sa Kusturicom, a meni treba da slikam detalj sa utakmice kako bih ima za novine. Zato sam nabavio svoju opremu. Kameru, stativ, fotoaparat, diktafon i mikrofon. Molim za mišljenje.

Poštovani,

podržavam stav da što pre saznate šta se konkretno traži od vas. Jedno od meni najvažnijih pitanja jeste zašto oni rade u toj kompaniji. Da li ćete koristiti svoju opremu ili ne je već stvar dogovora i to bi trebalo da podrazumeva i drugačiju nadoknadu.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Primarni cilj razgovora za posao jeste da na isti budete i primljeni. Sekundarni cilj jeste da u slučaju da ne budete izabrani za navedeno radno mesto, ostavite takav utisak, da Vas navedena kompanija ima u vidu za neke druge odgovarajuće poslove u tom preduzeću ubuduće, odnosno, da Vaše podatke zadrži u svojoj bazi podataka. I naravno, jedan od ciljeva jeste i usavršavanje sopstvenog predstavljanja, odnosno, sticanje samopouzdanja za buduća uspešna konkurisanja.

Tok razgovora:

- *Odgovarajte na postavljena pitanja.*
- *Ne prekidajte sagovornika dok govori.*
- *Trudite se da odgovarate tačno, jasno i koncizno.*
- *Pokažite sagovorniku da ga slušate i učestvujete u samom razgovoru.*
- *Nastojite da budete smireni i da smanjite eventualnu tremu na najmanju moguću meru.*
- *Odgovarajte na postavljena pitanja, ne širite temu van istih.*
- *Koristite odgovarajuće jezičke izraze adekvatne kompaniji u kojoj se nalazite, bez ustaljenih žargona i šatrovačkih izraza.*

Pripremite se za moguća pitanja koja Vam mogu biti postavljena, npr:

- *da istaknete par svojih prednosti vezanih za poziciju na koju konkurišete i poslovnu politiku same kompanije;*
- *na pitanja koja mogu da Vas prikažu u lošem svetlu, pripremite neutralne odgovore;*
- *na pitanja kako radite u stresnim situacijama, kako rešavate probleme, kako se snalazite u vanrednim situacijama; pripremite odgovore iz sopstvene prakse, kako i na koji način ste u prethodnim poslovnim situacijama rešavali iste;*
- *kad opisujete sopstvene slabosti, neka to budu „slabosti“ koje su dobre za poslodavca (npr: „preterana“ odgovornost, preciznost, efikasnost...).*

Završetak razgovora:

Ustanite i rukujte se sa sagovornikom.

Obavezno se zahvalite na ukazanoj šansi da predstavite sebe i još jednom izrazite jaku želju (motivisanost) za rad u navedenoj kompaniji.

Pitajte kad možete da očekujete povratnu informaciju o rezultatu konkursa i na koji način ćete biti obavešteni o istom.

*Prilikom odlaska sa razgovora ne zaboravite: **osmeh i pozitivan stav uvek i svuda!***

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Već dugo godina tražim posao, nemam iskustva, a svi traže osobe sa iskustvom, kako da ga steknem?

Poštovani/a,

Šta znači dugo, to je prvo pitanje za vas. Drugo, koje iskustvo traže? Neka iskustva sam siguran da već imate samo ih treba posmatrati kroz prizmu posla. Ako govorimo o iskustvu u organizovanju sastanaka, postavljanju prioriteta i vođenju više projekata istovremeno, verujem da je većina majki maloletne dece više nego kvalifikovano za takve pozicije. Ostaje onda samo da se što bolje upoznate sa tematikom. Internet pruža mnogo korisnih informacija. Možda postoje kompanije koje bi bile zainteresovane da vam pruže mogućnost da steknete iskustvo a da vam to zapravo bude neka vrsta probnog rada. Istražite svoju struku ili oblast u kojoj smatrate da biste mogli da brzo da steknete znanje i iskustvo i fokusirajte se na to.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Pravo rešenje za Vas su uključivanje u jednu od mera pripravnništva, sticanja praktičnih znanja ili stručne prakse u organizaciji Nacionalne službe za zapošljavanje.

Za detaljnija obaveštenja preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje u Nacionalnoj službi za zapošljavanje.

Studiram sociologiju, a radila sam u maloprodaji. Želim da radim u potpuno drugoj oblasti. Kako to uraditi, kad nemam iskustva?

Poštovani/a,

budite sigurni da niste jedini koji žele karijeru u oblasti koja je nije u vezi sa akademskim obrazovanjem. Ja bih prvo želeo da ustanovim šta je to šta me stvarno interesuje. Šta je to, koji posao ili oblast, zbog koje bih mogao da budem budan 24h bez obzira na novac. Sledeći korak bi bio da nađem gde mogu da steknem iskustvo i da polako tražim posao. Jedan od načina da saznate šta baš Vama najbolje leži jeste uvidom u svoje preferencije u razmišljanju ili analizom svojih veština i/ili sposobnosti/talenata. Postoje i testovi profesionalne orijentacije koji mogu da vam pomognu da se odlučite gde želite dalje da se usmerite.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Ako ste nezaposleni, a nalazite se na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje, možete sa Vašim savetnikom za zapošljavanje napraviti individualni plan zapošljavanja. Individualni plan podrazumeva različite aktivnosti koje ste dogovorili sa savetnikom.

Na osnovu zajedničke procene predlažu se određene mere i aktivnosti koje je neophodno da preduzmete ukoliko aktivno tražite posao, a za savetnika on predstavlja instrument za dalji individualni rad sa vama.

Važno je da individualni plan zapošljavanja doživite kao vlastiti plan aktivnosti koje treba da preduzmete. Savetujemo Vas da na individualnom razgovoru budete što iskreniji, jer savetnik nije ispitivač, već neko ko pokušava da dobije što više podataka i informacija kako bi vam pomogao i na pravi način usmerio potragu za poslom.

Savetnik za zapošljavanje tokom individualnog razgovora sa vama nastoji da prikupi sve podatke potrebne za procenu Vaše zapošljivosti - obrazovanje, radno iskustvo, zanimanje, kompetencije, posebna znanja i to upoređuje sa stanjem na tržištu rada. Veoma su nam važna

Vaša interesovanja jer ona predstavljaju parametar na osnovu kojeg znamo u kojim zanimanjima možemo da posredujemo za Vas.

Ukoliko je moguće individualni plan podrazumeva i precizne termine uključivanja u određene aktivne mere ili programe zapošljavanja. Te mere zavise od vaših karakteristika, kao i potreba tržišta rada. Ako ljudi sa vašim zanimanjem lakše dolaze do posla, tada vas upućujemo u klubove za traženje posla i na sajmove zapošljavanja, i redovno vas informišemo o slobodnim poslovima. Sa druge strane, ako je za Vaš profil zanimanja teže naći posao, tada Vas možemo uključiti i u druge aktivne mere tržišta rada kao što su prekvalifikacije, dokvalifikacije, obuke. Napominjemo da je naša uloga u tome da vam pružimo maksimalnu pomoć u smislu savetovanja i predlaganja aktivnosti u cilju Vašeg bržeg pronalaženja posla, dok je na Vama da se dogovorenih aktivnosti pridržavate.

Ukoliko imate manje od 26 godina, a studirate, ne postoji mogućnost da se prijavite na evidenciju nezaposlenih, ali možete se prijaviti na našu evidenciju Drugih lica i ostvariti pravo na informisanje, savetovanje i posredovanje u zapošljavanju.

Što se obuke kod poslodavca tiče mislim da tu grešite. Niko ne želi da ulaže u to. Svi traže izbrušenog radnika.

Sigurno da grešim u pojedinim slučajevima. Tačnije, veoma je moguće da većina poslodavaca traži, kao što kažete izbrušenog radnika. Međutim, ima i onih koji su se u međuvremenu osvetili da je takvih veoma malo na tržištu, pa su spremni da ulažu u njihov razvoj. Oni traže radnike koji vole svoju struku i koji su spremni da uče i daju doprinos kolektivu. Imao sam zadovoljstvo da radim sa dosta takvih kompanija u regionu.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Mera obuka na zahtev poslodavca koju organizuje Nacionalna služba za zapošljavanje, podrazumeva učešće u finansiranju obuke nezaposlenog radi sticanja znanja i veština potrebnih za obavljanje poslova na konkretnom radnom mestu, ukoliko na evidenciji nezaposlenih nema lica sa potrebnim znanjima i veštinama, odnosno postojeća znanja i veštine ne odgovaraju potrebama konkretnog radnog mesta. Poslodavci kontinuirano iskazuju interesovanje da kroz i slične mere osposobe tražioce zaposlenja za rad na konkretnim poslovima i na taj način prošire svoj radni tim.

A ako ne znate kako se zaposleni u firmi gde idete na razgovor, ako ste uopšte pozvani, oblače i ako nemate finansije da se lepo obučete i isfrizirate?

Poštovani/a,

na ovo pitanje sam već odgovorio tokom vebinara. Ukratko, ako već imate pristup internetu, moguće je da pronađete snimke gde se vide zaposleni kompanije. Što se tiče sredstava, verujem da će garderoba koju ste nosili poslednji put kada ste išli kod prijatelja u goste biti dovoljna a isto važi i za frizera. Ne poznajem mnogo ljudi koji svaki dan idu kod frizera kada idu na posao. Vi?

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Saznajte osnovne podatke o poslodavcu (delatnost - čime se bavi, kakav kodeks ponašanja postoji u preduzeću, gde se nalazi - mesto rada, kolike su plate itd).

Ažurirajte sopstvenu radnu biografiju i pogledajte šta ste naveli u prijavi na oglas.

Obucite se prema utisku koji želite da ostavite i prema kodeksu oblačenja u navedenom preduzeću. Ukoliko niste sigurni, možete se uvek osloniti na osnovna pravila poslovnog bontona i opšteprihvaćen kodeks odevanja.

Krenite na vreme na zakazani razgovor (da ne dođete prerano, ali, takođe, nikako nemojte da kasnite, vodite računa o gužvi u prevozu, vremenskim uslovima itd).

Za izgled sam nekoliko puta rekao „Nisam se baš najbolje obukao, ali ja smstram da je bitno koliko znam, a ne kako se oblačim“. Obučen sam normalno i to mi je dovoljno.

Poštovani,
najbitnije je šta znamo, potpuno se slažem. Kao što je upravo Miša Stojilković prokomentarisao tokom vebinara, imamo samo jednu šansu za prvi utisak. Taj prvi utisak je upravo onaj pre nego što počnemo da razgovaramo o znanju i struci.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Saznajte osnovne podatke o poslodavcu (delatnost - čime se bavi, kakav kodeks ponašanja postoji u preduzeću, gde se nalazi - mesto rada, kolike su plate itd).

Ažurirajte sopstvenu radnu biografiju i pogledajte šta ste naveli u prijavi na oglas.

Obucite se prema utisku koji želite da ostavite i prema kodeksu oblačenja u navedenom preduzeću. Ukoliko niste sigurni, možete se uvek osloniti na osnovna pravila poslovnog bontona i opšteprihvaćen kodeks odevanja.

Krenite na vreme na zakazani razgovor (da ne dođete prerano, ali, takođe, nikako nemojte da kasnite, vodite računa o gužvi u prevozu, vremenskim uslovima itd).

Kako pristupiti poslodavcu kada želite da promenite посао koji nije u struci za koju ste kvalifikovani?

Poštovani/a,
veoma zanimljivo pitanje. Ja sam za to da uvek budemo iskreni, a prvo prema sebi. Prvo pitanje jeste da vidimo koja je to struka u pitanju i zašto želimo da je menjamo. Kada odgovorite sebi na to pitanje onda ćete moći da proverite da li zaista niste ili jeste stručni za drugi посао kao i šta tačno treba da uradite da biste se prekvalifikovali.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Primarni cilj razgovora za посао jeste da na isti budete i primljeni. Sekundarni cilj jeste da u slučaju da ne budete izabrani za navedeno radno mesto, ostavite takav utisak, da Vas navedena kompanija ima u vidu za neke druge odgovarajuće poslove u tom preduzeću ubuduće, odnosno, da Vaše podatke zadrži u svojoj bazi podataka. I naravno, jedan od ciljeva jeste i usavršavanje sopstvenog predstavljanja, odnosno, sticanje samopouzdanja za buduća uspešna konkurisanja.

Tok razgovora:

- *Odgovarajte na postavljena pitanja.*
- *Ne prekidajte sagovornika dok govori.*
- *Trudite se da odgovarate tačno, jasno i koncizno.*
- *Pokažite sagovorniku da ga slušate i učestvujete u samom razgovoru.*
- *Nastojite da budete smireni i da smanjite eventualnu tremu na najmanju moguću meru.*
- *Odgovarajte na postavljena pitanja, ne širite temu van istih.*
- *Koristite odgovarajuće jezičke izraze adekvatne kompaniji u kojoj se nalazite, bez ustaljenih žargona i šatrovačkih izraza.*

Pripremite se za moguća pitanja koja Vam mogu biti postavljena, npr:

- *da istaknete par svojih prednosti vezanih za poziciju na koju konkurišete i poslovnu politiku same kompanije;*
- *na pitanja koja mogu da Vas prikažu u lošem svetlu, pripremite neutralne odgovore;*
- *na pitanja kako radite u stresnim situacijama, kako rešavate probleme, kako se snalazite u vanrednim situacijama; pripremite odgovore iz sopstvene prakse, kako i na koji način ste u prethodnim poslovnim situacijama rešavali iste;*

- *kad opisujete sopstvene slabosti, neka to budu „slabosti“ koje su dobre za poslodavca (npr: „preterana“ odgovornost, preciznost, efikasnost...).*

Završetak razgovora:

Ustanite i rukujte se sa sagovornikom.

Obavezno se zahvalite na ukazanoj šansi da predstavite sebe i još jednom izrazite jaku želju (motivisanost) za rad u navedenoj kompaniji.

Pitajte kad možete da očekujete povratnu informaciju o rezultatu konkursa i na koji način ćete biti obavešteni o istom.

*Prilikom odlaska sa razgovora ne zaboravite: **osmeh i pozitivan stav uvek i svuda!***

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Ja odmah kažem šta mislim. Da moj šef mora znati bar kao i ja ili više od mene i da hoću da znam ko mi je šef. To može biti samo jedna osoba plus onaj koji me plaća. Meni moji živci trebaju. I kažem im da sam osoba sa invaliditetom. Na kraju se malo našalim i kažem im „Ako Vam smeta što navijam za taj i taj klub i što sam član te i te stranke da se odmah razilazimo“. Svi se nasmeju i kažu „nema problema“. Najviše puta sam izvisio što nisam sposoban da vozim. Šta mislite o mom nastupu i šta da ispravim?

Poštovani,

na vaše pitanje smo odgovorili tokom vebinara. Ovde bih samo ponovio da veoma poštujem i cenim iskren i otvoren pristup i zato savetujem da takav pristup takođe treba uobličiti i prilagoditi sagovorniku.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Primarni cilj razgovora za posao jeste da na isti budete i primljeni. Sekundarni cilj jeste da u slučaju da ne budete izabrani za navedeno radno mesto, ostavite takav utisak, da Vas navedena kompanija ima u vidu za neke druge odgovarajuće poslove u tom preduzeću ubuduće, odnosno, da Vaše podatke zadrži u svojoj bazi podataka. I naravno, jedan od ciljeva jeste i usavršavanje sopstvenog predstavljanja, odnosno, sticanje samopouzdanja za buduća uspešna konkurisanja.

Tok razgovora:

- *Odgovarajte na postavljena pitanja.*
- *Ne prekidajte sagovornika dok govori.*
- *Trudite se da odgovarate tačno, jasno i koncizno.*
- *Pokažite sagovorniku da ga slušate i učestvujete u samom razgovoru.*
- *Nastojite da budete smireni i da smanjite eventualnu tremu na najmanju moguću meru.*
- *Odgovarajte na postavljena pitanja, ne širite temu van istih.*
- *Koristite odgovarajuće jezičke izraze adekvatne kompaniji u kojoj se nalazite, bez ustaljenih žargona i šatrovačkih izraza.*

Pripremite se za moguća pitanja koja Vam mogu biti postavljena, npr:

- *da istaknete par svojih prednosti vezanih za poziciju na koju konkurišete i poslovnu politiku same kompanije;*
- *na pitanja koja mogu da Vas prikažu u lošem svetlu, pripremite neutralne odgovore;*
- *na pitanja kako radite u stresnim situacijama, kako rešavate probleme, kako se snalazite u vanrednim situacijama; pripremite odgovore iz sopstvene prakse, kako i na koji način ste u prethodnim poslovnim situacijama rešavali iste;*
- *kad opisujete sopstvene slabosti, neka to budu „slabosti“ koje su dobre za poslodavca (npr: „preterana“ odgovornost, preciznost, efikasnost...).*

Završetak razgovora:

Ustanite i rukujte se sa sagovornikom.

Obavezno se zahvalite na ukazanoj šansi da predstavite sebe i još jednom izrazite jaku želju (motivisanost) za rad u navedenoj kompaniji.

Pitajte kad možete da očekujete povratnu informaciju o rezultatu konkursa i na koji način ćete biti obavešteni o istom.

*Prilikom odlaska sa razgovora ne zaboravite: **osmeh i pozitivan stav uvek i svuda!***

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Ovo su sve lepa uputstva na tržištu rada koje je obilato ponudama. Međutim kada nema ponuda bespredmetno je govoriti o govoru tela, osmesima, oblačenju itd. Evo upravo na ovom sajmu npr. nema nijedno radno mesto za pravника. Ružno.

Poštovani/a,

hvala na podeli mišljenja. Razumem u potpunosti koliko je teško naći posao na našem tržištu rada danas. S druge strane, danas je ipak mnogo bolja situacija nego što je bila pre 10 ili 20 ili 30 godina. Danas ima mnogo više kompanija koje traže znanje i struku. Poznajem pravnike koji rade i van svoje struke i to veoma uspešno, a studije prava i poznavanje prava im je u tome mnogo pomoglo. Možda je i stvar perspektive kako da svoja znanja i iskustva iskoristimo i na drugačiji način.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Postoje različiti izvori informacija o slobodnim radnim mestima na tržištu rada. O slobodnim radnim mestima možete da se informišete kod savetnika za zapošljavanje u organizacionim jedinicama Nacionalne službe za zapošljavanje, u publikaciji „Poslovi“, na veb prezentaciji, oglasnim tablama Nacionalne službe za zapošljavanje i drugim portalima za traženje posla.

Zašto kompanije imaju krajnje negativan stav prema kandidatima koji imaju 50 i 50+ godina bez obzira na njihovo iskustvo i znanje? Hvala.

Poštovani/a,

još jedno pitanje na koje mogu da podelim samo svoju perspektivu problematike kao i tokom vebinara. To je više generacijski problem koji se odnosi na kulturu i predrasude. Mnoge kompanije se do neke mere plaše takvih kandidata iz dva razloga: skupi su ili nisu dovoljno fleksibilni odnosno voljni da se menjaju shodno zahtevima kulture kompanije i tržišta. To je verovatno posledica činjenice da kada su 50+ počeli da rade pre 25+ godina, u društvu vladalo razmišljanje prvi posao = siguran posao do penzije i da stvari treba raditi onako kako to šef kaže.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Nacionalna služba za zapošljavanje, sa ciljem sprečavanja diskriminacije u oblasti rada, pruža poslodavcima i tražiocima zaposlenja informacije o pozitivno-pravnim propisima koji su na snazi u oblasti zapošljavanja i rada. U postupku posredovanja u zapošljavanju, Nacionalna služba deluje savetodavno, kroz informisanje i obaveštavanje o pravima, obavezama i odgovornostima koja se odnose na oblast rada i zapošljavanja, kao i o obavezama obezbeđivanja jednakog tretmana lica koja su se javila na razgovor za posao, zabrani diskriminacije u postupku zapošljavanja i sl.

Nacionalna služba u skladu sa potrebama poslodavaca za obezbeđivanjem odgovarajućih radnika vrši preliminarnu selekciju kandidata prema postavljenim uslovima i nudi poslodavcu lica koja u najvećoj meri ispunjavaju postavljene zahteve u pogledu kompetencija, vodeći računa o posebno o zabrani diskriminacije u postupku zapošljavanja.

Takođe, prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa, odnosno po osnovu rada, uređuju Zakonom o radu i posebnim zakonom, u skladu sa ratifikovanim međunarodnim konvencijama („Sl. glasnik RS“, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 i 13/2017 – odluka US) i da nadzor nad primenom ovog zakona, drugih propisa o radnim odnosima, opštih akata i ugovora o radu, kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih vrši inspekcija rada.

O slobodnim radnim mestima možete da se informišete kod savetnika za zapošljavanje u organizacionim jedinicama Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ), u publikaciji „Poslovi“, na veb prezentaciji NSZ-a, oglasnim tablama NSZ-a i drugim portalima za traženje posla.

Da li negde traže radnike obezbeđenja?

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Na sajmu zapošljavanja poslodavac Linglong International Europe prijavio je potrebu za radnikom obezbeđenja.

O slobodnim radni mestima možete da se informišete kod savetnika za zapošljavanje u organizacionim jedinicama Nacionalne službe za zapošljavanje, u publikaciji „Poslovi“, na veb prezentaciji, oglasnim tablama Nacionalne službe za zapošljavanje i drugim portalima za traženje posla.

Kako da steknemo iskustvo ako ga sve kompanije traže prilikom zaposlenja?

Poštovani/a,

ako znam kojim poslom zaista želim da se bavim, uveren sam da nema te prepreke koju neću zaobići kako bih došao do iskustva. Uvek mogu da nađem nekoga koga bih mogao da pitam i zamolim da makar sedim pored njih i pratim kako rade posao kojim i ja želim da se bavim. Idealno bi bilo da to bude kroz plaćenu praksu. Svakako, bilo kakav odnos sa firmom u kojoj biste sticali iskustvo bi trebalo da bude ograničeno na maksimalno tri meseca. Zašto? Verujem da je tri meseca više nego dovoljno da se pokažete tom potencijalnom poslodavcu ili da Vas isti preporuči nekome kome je potreban Vaš profil.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Pravo rešenje za Vas su uključivanje u jednu od mera pripravnštva, sticanja praktičnih znanja ili stručne prakse u organizaciji Nacionalne službe za zapošljavanje.

Za detaljnija obaveštenja preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje u Nacionalnoj službi za zapošljavanje.

Kako da znamo da li su poslodavci zadovoljni našim izlaganjem?

Najbolji pokazatelj zadovoljstva jeste taj da dobijete poziv za drugi razgovor ili sam posao. Svakako, ja bih uvek direktno pitao na kraju razgovora sledeće: „Čime ste Vi zadovoljni kada je u pitanju moje predstavljanje? Šta Vam se dopalo a šta biste mi preporučili da uradim bolje na narednom razgovoru?“

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Primarni cilj razgovora za posao jeste da na isti budete i primljeni. Sekundarni cilj jeste da u slučaju da ne budete izabrani za navedeno radno mesto, ostavite takav utisak, da Vas navedena kompanija ima u vidu za neke druge odgovarajuće poslove u tom preduzeću ubuduće, odnosno, da Vaše podatke zadrži u svojoj bazi podataka. I naravno, jedan od ciljeva jeste i usavršavanje sopstvenog predstavljanja, odnosno, sticanje samopouzdanja za buduća uspešna konkurisanja.

Obavezno se zahvalite na ukazanoj šansi da predstavite sebe i još jednom izrazite jaku želju (motivisanost) za rad u navedenoj kompaniji.

Pitajte kad možete da očekujete povratnu informaciju o rezultatu konkursa i na koji način ćete biti obavešteni o istom.

*Prilikom odlaska sa razgovora ne zaboravite: **osmeh i pozitivan stav uvek i svuda!** Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.*

Ako pošaljete svoj CV na između od 10 do 20 adresa i ako šaljete svoj CV i pisma svaki mesec na ne zna se koliko adresa, a ne dobijete nijedan poziv na razgovor ili uvrh glave jedan mesečno, u obliku hvala, ali želimo vam uspeh u vašoj karijeri?

Poštovani/a,

sa ovim pitanjem mogu u potpunosti da se poistovetim. U takvoj situaciji sam bio 2000. godine. Tada sam na preporuku prijatelja sam uspeo da nađem posao u jednom kafiću, pa restoranu. Tada ni to nije bilo lako. Istovremeno sam slao CV na najrazličitije poslove, čak i one za koje nisam bio ni 60% kvalifikovan. Nakon više stotina oglasa nekoliko njih je odgovorili. Mislim da je bilo možda 5 ukupno. Za dve firme se sećam da su me odbile. Ja sam odbio jednu i malo je falilo da odbijem onu za koju sam ja smatrao da nisam dovoljno kvalifikovan. Ispostavilo se da mi je taj posao pomogao da stignem i na studije u inostranstvo.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Biografija ili CV predstavlja prvi kontakt tražioca zaposlenja sa potencijalnim poslodavcem. Glavna uloga biografije jeste da jasno, brzo i efikasno posreduje između vaših kompetencija, znanja i radnog iskustva i poslodavca sa druge strane.

- *Biografija je Vaša reklama; omogućuje Vam da adekvatno predstavite vaše profesionalne ambicije.*
- *U proseku, samo nekoliko od 100 biografija rezultira pozivom na intervju.*
- *Njena namena je da zainteresuje poslodavca da Vas pozove na razgovor.*
- *CV je dokument koji se tradicionalno u poslovnom svetu sastavlja po određenoj formi i sadržini.*

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Da li je greška reći na prvom sastanku da ne znate nešto da radite što je u opisu tog posla zbog kojeg ste i došli na razgovor?

Poštovani/a,

iz moje perspektive više je pitanje načina na koji to kažete. Ako ste spremni da učite onda ćete doći spremni na razgovor na posao i reći da baš zbog prilike da radite (naučite da radite) na tim sistemima/alatima/mašinama/programima je upravo razlog zbog kojeg ste se prijavili za posao jer ste sigurni da ćete to naučiti od najboljih.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Primarni cilj razgovora za posao jeste da na isti budete i primljeni. Sekundarni cilj jeste da u slučaju da ne budete izabrani za navedeno radno mesto, ostavite takav utisak, da Vas navedena kompanija ima u vidu za neke druge odgovarajuće poslove u tom preduzeću ubuduće, odnosno, da Vaše podatke zadrži u svojoj bazi podataka. I naravno, jedan od ciljeva jeste i usavršavanje sopstvenog predstavljanja, odnosno, sticanje samopouzdanja za buduća uspešna konkurisanja.

Tok razgovora:

- *Odgovarajte na postavljena pitanja.*
- *Ne prekidajte sagovornika dok govori.*
- *Trudite se da odgovarate tačno, jasno i koncizno.*

- *Pokažite sagovorniku da ga slušate i učestvujete u samom razgovoru.*
- *Nastojite da budete smireni i da smanjite eventualnu tremu na najmanju moguću meru.*
- *Odgovarajte na postavljena pitanja, ne širite temu van istih.*
- *Koristite odgovarajuće jezičke izraze adekvatne kompaniji u kojoj se nalazite, bez ustaljenih žargona i šatrovačkih izraza.*

Pripremite se za moguća pitanja koja Vam mogu biti postavljena, npr:

- *da istaknete par svojih prednosti vezanih za poziciju na koju konkurišete i poslovnu politiku same kompanije;*
- *na pitanja koja mogu da Vas prikažu u lošem svetlu, pripremite neutralne odgovore;*
- *na pitanja kako radite u stresnim situacijama, kako rešavate probleme, kako se snalazite u vanrednim situacijama; pripremite odgovore iz sopstvene prakse, kako i na koji način ste u prethodnim poslovnim situacijama rešavali iste;*
- *kad opisujete sopstvene slabosti, neka to budu „slabosti“ koje su dobre za poslodavca (npr: „preterana“ odgovornost, preciznost, efikasnost...).*

Završetak razgovora:

Ustanite i rukujte se sa sagovornikom.

Obavezno se zahvalite na ukazanoj šansi da predstavite sebe i još jednom izrazite jaku želju (motivisanost) za rad u navedenoj kompaniji.

Pitajte kad možete da očekujete povratnu informaciju o rezultatu konkursa i na koji način ćete biti obavešteni o istom.

*Prilikom odlaska sa razgovora ne zaboravite: **osmeh i pozitivan stav uvek i svuda!***

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Koje pitanje da postavim poslodavcu na kraju razgovora?

Poštovani/a,

ja bih uvek pitao, „Koga još poznajete s kim biste mogli da me povežete, da traži kandidata poput mene?“

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Primarni cilj razgovora za posao jeste da na isti budete i primljeni. Sekundarni cilj jeste da u slučaju da ne budete izabrani za navedeno radno mesto, ostavite takav utisak, da Vas navedena kompanija ima u vidu za neke druge odgovarajuće poslove u tom preduzeću ubuduće, odnosno, da Vaše podatke zadrži u svojoj bazi podataka. I naravno, jedan od ciljeva jeste i usavršavanje sopstvenog predstavljanja, odnosno, sticanje samopouzdanja za buduća uspešna konkurisanja.

Tok razgovora:

- *Odgovarajte na postavljena pitanja.*
- *Ne prekidajte sagovornika dok govori.*
- *Trudite se da odgovarate tečno, jasno i koncizno.*
- *Pokažite sagovorniku da ga slušate i učestvujete u samom razgovoru.*
- *Nastojite da budete smireni i da smanjite eventualnu tremu na najmanju moguću meru.*
- *Odgovarajte na postavljena pitanja, ne širite temu van istih.*
- *Koristite odgovarajuće jezičke izraze adekvatne kompaniji u kojoj se nalazite, bez ustaljenih žargona i šatrovačkih izraza.*

Pripremite se za moguća pitanja koja Vam mogu biti postavljena, npr:

- *da istaknete par svojih prednosti vezanih za poziciju na koju konkurišete i poslovnu politiku same kompanije;*

- *na pitanja koja mogu da Vas prikažu u lošem svetlu, pripremite neutralne odgovore;*
- *na pitanja kako radite u stresnim situacijama, kako rešavate probleme, kako se snalazite u vanrednim situacijama; pripremite odgovore iz sopstvene prakse, kako i na koji način ste u prethodnim poslovnim situacijama rešavali iste;*
- *kad opisujete sopstvene slabosti, neka to budu „slabosti“ koje su dobre za poslodavca (npr: „preterana“ odgovornost, preciznost, efikasnost...).*

Završetak razgovora:

Ustanite i rukujte se sa sagovornikom.

Obavezno se zahvalite na ukazanoj šansi da predstavite sebe i još jednom izrazite jaku želju (motivisanost) za rad u navedenoj kompaniji.

Pitajte kad možete da očekujete povratnu informaciju o rezultatu konkursa i na koji način ćete biti obavešteni o istom.

Prilikom odlaska sa razgovora ne zaboravite: **osmeh i pozitivan stav uvek i svuda!**

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Kako se treba ponašati na razgovoru za posao?

Poštovani/a,

moj stav je da uvek treba da budemo iskreni, otvoreni i umereni kao da razgovaramo sa veoma bliskim porodičnim prijateljem/com koga/ju izuzetno cenimo i poštujemo.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Primarni cilj razgovora za posao jeste da na isti budete i primljeni. Sekundarni cilj jeste da u slučaju da ne budete izabrani za navedeno radno mesto, ostavite takav utisak, da Vas navedena kompanija ima u vidu za neke druge odgovarajuće poslove u tom preduzeću ubuduće, odnosno, da Vaše podatke zadrži u svojoj bazi podataka. I naravno, jedan od ciljeva jeste i usavršavanje sopstvenog predstavljanja, odnosno, sticanje samopouzdanja za buduća uspešna konkurisanja.

Tok razgovora:

- *Odgovarajte na postavljena pitanja.*
- *Ne prekidajte sagovornika dok govori.*
- *Trudite se da odgovarate tačno, jasno i koncizno.*
- *Pokažite sagovorniku da ga slušate i učestvujete u samom razgovoru.*
- *Nastojite da budete smireni i da smanjite eventualnu tremu na najmanju moguću meru.*
- *Odgovarajte na postavljena pitanja, ne širite temu van istih.*
- *Koristite odgovarajuće jezičke izraze adekvatne kompaniji u kojoj se nalazite, bez ustaljenih žargona i šatrovačkih izraza.*

Pripremite se za moguća pitanja koja Vam mogu biti postavljena, npr:

- *da istaknete par svojih prednosti vezanih za poziciju na koju konkurišete i poslovnu politiku same kompanije;*
- *na pitanja koja mogu da Vas prikažu u lošem svetlu, pripremite neutralne odgovore;*
- *na pitanja kako radite u stresnim situacijama, kako rešavate probleme, kako se snalazite u vanrednim situacijama; pripremite odgovore iz sopstvene prakse, kako i na koji način ste u prethodnim poslovnim situacijama rešavali iste;*
- *kad opisujete sopstvene slabosti, neka to budu „slabosti“ koje su dobre za poslodavca (npr: „preterana“ odgovornost, preciznost, efikasnost...).*

Završetak razgovora:

Ustanite i rukujte se sa sagovornikom.

Obavezno se zahvalite na ukazanoj šansi da predstavite sebe i još jednom izrazite jaku želju (motivisanost) za rad u navedenoj kompaniji.

Pitajte kad možete da očekujete povratnu informaciju o rezultatu konkursa i na koji način ćete biti obavešteni o istom.

Prilikom odlaska sa razgovora ne zaboravite: **osmeh i pozitivan stav uvek i svuda!**

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Najbolji odgovor kada Vas pitaju za platu?

Poštovani/a,

iz iskustva, meni je i to više pitanje načina i trenutka kada me pitaju. Ja se trudim da istražim šta je prosek u industriji i onda, u zavisnosti koliko sebe cenim rekao da očekujem da je to x% u odnosu na prosek u toj industriji. Naravno, pitanje plate ne bih uzimao u obzir dok nisam siguran da uopšte želim da radim kod njih.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Nikada ne pominjite cifru pre nego što se zna raspon koji nudi poslodavac. Učiniti to značilo bi ili preceniti ili potceniti sebe. Pregovaranje, ako će ga i biti, treba pokušati nekoliko dana kasnije, kada „ravnoteža snaga“ između Vas i poslodavca preteže u Vašu korist i kada je okončan pritisak intervjua. Najbolje je sačekati da dobijete ponudu za posao pre nego što budete suviše kategorični u pogledu cifre. Pokušajte da izbegnete sumu izraženu u dinarima, ako ovo pitanje dođe suviše rano u toku intervjua.

„Ja sam više zainteresovan za mogućnost razvoja poslovne karijere nego samo za trenutni posao, pa bih zato bio voljan da razmislim o bilo kojoj plati koju Vaša firma obično daje novim zaposlenima u ovakvoj situaciji.“ ili „Voljan sam da prihvatim šta god politika vaše kompanije nalaže.“

Završila sam Filozofski fakultet u Novom Sadu, odsek za istoriju i imam zvanje master istoričar. Međutim teško mi je da nađem posao u struci i kao nastavnik istorije i kao kustos muzeja. Poslala sam 26 CV-a u školama u Novom Sadu, niko mi se do sada nije javio, kao ni iz škola u Bečeju gde sam tamo takođe poslala. U NSZ su mi rekli da je to stvar njihove kulture. Moje pitanje je šta da radim po tom pitanju?

Poštovana,

koliko zaista želite da radite u struci ili kao nastavnik istorije od 1-10 (1 ne – 10 apsolutno)? Ako je odgovor na to pitanje 8+ onda bih preporučio da izračunate koliko vam vremena i novca treba da u svaku od tih škola/ustanova odete i lično dostavite svoje CV i zakažete razgovor za posao. Time ćete proveriti koliko zaista želite taj posao, upoznaćete nove ljude koji će možda i da vam daju neki koristan savet i dobićete mnogo jasniju sliku društva kojem živite i želite da radite.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Biografija ili CV predstavlja prvi kontakt tražioca zaposlenja sa potencijalnim poslodavcem. Glavna uloga biografije jeste da jasno, brzo i efikasno posreduje između vaših kompetencija, znanja i radnog iskustva i poslodavca sa druge strane.

- Biografija je Vaša reklama; omogućuje Vam da adekvatno predstavite vaše profesionalne ambicije.
- U proseku, samo nekoliko od 100 biografija rezultira pozivom na intervju.
- Njena namena je da zainteresuje poslodavca da Vas pozove na razgovor.
- CV je dokument koji se tradicionalno u poslovnom svetu sastavlja po određenoj formi i sadržini.

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Koju poziciju nudite? Koji su uslovi?

Poštovani/a,

ako pitate za posao u Maverick Consulting trenutno razmatramo da otvorimo pozicije za prodavce naših usluga. Još uvek nismo ušli u proces definisanja same pozicije. Svakako će nam biti neophodna osoba sa odličnim znanjem engleskog jezika.

Recite nam šta ima aktuelno od poslova za Kraljevo. Konkretno knjigovođa, administrator. Po zanimanju sam diplomirani knjigovođa. Zbog aktuelne situacije, malo je teško naći posao. Ali sam uporna.

Iz moje perspektive mogu da vam preporučim da razmišljate i van Kraljeva, pod uslovom da imate dobru internet konekciju i adekvatan računar. Verujem da će se, ako ih trenutno nema, pojaviti knjigovodstvene agencije čiji zaposleni rade i od kuće. Možda im baš Vi date tu ideju i sebi obezbedite posao, tako uporni. Srećno!

Koliku platu smatrate da treba da imaju diplomirani građani?

Poštovani/a,

šta treba da uzmemo u obzir da bismo to izračunali? Da li svi diplomirani građani imaju ista funkcionalna i praktična znanja da odmah počnu da privređuju za kompaniju u kojoj traže posao?

Ako bismo uzeli u obzir koliko je potrebno za pristojan život, onda dolazimo do sasvim druge brojke.

Voleo bih da svima početna plata bude dovoljno da mogu da zadovolje svoje osnovne životne potrebe, koje uključuju i troškove godišnjeg odmora. Nakon 1-2 godine rada očekujem da bi ta plata trebalo da se osetno uveća, zavisno od doprinosa i poslovanja kompanije.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Nacionalna služba za zapošljavanje ne raspolaže podacima o visini zarade i nema nadležnost da dostavi odgovor na Vaše pitanje, s obzirom na to da dostupnost informacija o zaradi spada u diskreciono pravo poslodavca. Ipak potrebno je da sagledate trendove na tržištu rada koji se odnose na zarade zaposlenih u određenim delatnostima, kako biste bili u mogućnosti da na adekvatan način procenite očekivanu visinu zarade.

Na šta bi trebalo da obrate pažnju kandidati na razgovoru za posao koji žele da promene struku i koji samim tim nemaju radnog iskustva iz oblasti za koju se prijavljuju?

Poštovani/a,

najvažnije je da budete sigurni zašto želite da promenite struku. Onda ćete naći i odgovore na pitanja kako i ko može da Vam pomogne da počnete da stičete iskustvo. Možda to bude i u okviru firmu kojoj ste trenutno zaposleni... što da ne.

Kako stupiti u kontakt sa poslodavcem i poslati svoj CV

Poštovani/a,

lično polazim prvo od pitanja, koji posao tražim i ko su potencijalni poslodavci. Uvek krećem od lidera u industriji i tražim da li su već objavili oglase za posao. Prikupljam kontakte sa internete ili preko ličnih kontakata, društvenih i poslovnih *online* mreža. Velika većina kompanija ima internet stranice i kontakt formu preko koje možete da tražite e-mail adresu ili adresu za slanje pošte. Srećno!

Nacionalna služba za zapošljavanje:

O slobodnim radnim mestima možete da se informišete kod savetnika za zapošljavanje u organizacionim jedinicama Nacionalne službe za zapošljavanje, u publikaciji „Poslovi“, na veb prezentaciji, oglasnim tablama Nacionalne službe za zapošljavanje i drugim portalima za traženje posla.

Po dobijanju informacije o slobodnom radnom mestu moći ćete ostvariti kontakt sa poslodavcem putem telefona ili slanjem radne biografije.

Zašto poslodavci više ne šalju odbijenice? Kažu da će me nazvati za 2 dana, a ne nazovu uopšte?

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Obaveze poslodavca u oblasti rada bliže su definisane Zakonom o radu, kao i Zakonom o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti, koji ne propisuju obavezu slanja odbijenica.

Biografija ili CV predstavlja prvi kontakt tražioca zaposlenja sa potencijalnim poslodavcem. Glavna uloga biografije jeste da jasno, brzo i efikasno posreduje između vaših kompetencija, znanja i radnog iskustva i poslodavca sa druge strane.

- Biografija je Vaša reklama; omogućuje Vam da adekvatno predstavite vaše profesionalne ambicije.
- U proseku, samo nekoliko od 100 biografija rezultira pozivom na intervju.
- Njena namena je da zainteresuje poslodavca da Vas pozove na razgovor.
- CV je dokument koji se tradicionalno u poslovnom svetu sastavlja po određenoj formi i sadržini.

Za detaljnije informacije preporučujemo da se informišite kod vašeg savetnika za zapošljavanje o uključivanju na Obuku za aktivno traženje posla i u Klub za traženje posla.

Da li će svi poslodavci svakako imati uvid u naše biografije? I da li oni kontaktiraju kandidate ili isključivo kandidati biraju kod kog poslodavca da se prijave?

Nacionalna služba za zapošljavanje:

Poštovana/i, isključivo kandidati biraju kod kog poslodavca da se prijave i koji poslodavci su na Virtuelnom sajmu zapošljavanja stekli uvid u njihove radne biografije.

Tokom vebinara postavljena su brojna pitanja o slobodnim radnim mestima i upiti za pojedinačne gradove/opštine.

Nacionalna služba za zapošljavanje:

O slobodnim radnim mestima možete da se informišete kod savetnika za zapošljavanje u organizacionim jedinicama Nacionalne službe za zapošljavanje, u publikaciji „Poslovi“, na veb prezentaciji, oglasnim tablama Nacionalne službe za zapošljavanje i drugim portalima za traženje posla.